

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/1999 vp

Hallituksen esitys kirjastolain 12 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 1999 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kirjastolain 12 §:n muuttamisesta (HE 54/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- hallitusneuvos Erkki Norbäck, opetusministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kirjastolain siten, että laissa tarkoitettuihin kirjaston käyttökustannusten ja perustamishankkeen valtionosuuksiin sekä valtionavustuksiin kirjastoille voidaan myös vuoden 2000 loppuun käyttää veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja.

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Valtion vuoden 2000 talousarvioesityksen mukaan veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja arvioidaan vuonna 2000 kertyvän 2 251,5 miljoonaa markkaa. Lisäksi voittovaroista aikaisemmin myönnettyjen lainojen kuoletuksia ja korkoja arvioidaan kertyvän 18,5 miljoonaa

markkaa. Voittovaroista ehdotetaan myönnettäväksi 456,0 miljoonaa markkaa liikunnan tukemiseen, 116,8 miljoonaa markkaa nuorisokasvatustyön tukemiseen, 443,7 miljoonaa markkaa tieteen tukemiseen ja 1 253,5 miljoonaa markkaa taiteen tukemiseen.

Veikkausvoittovarojen koko tuotosta on valtiontalouden säästötoimenpiteenä vuodesta 1994 lähtien ohjattu nopeasti kasvava osuus kirjastojen lakisääteisten valtionosuuksien rahoitukseen. Talousarvioehdotuksen mukaan niiden osuus on 20 prosenttia veikkausvoittovarojen tuoton jaosta vuonna 2000. Kirjastojen valtion-

osuuksista katetaan ehdotuksen mukaan veikkausvoittovarojen tuotolla 453,763 miljoonaa markkaa ja yleisillä budjettivaroilla 22,752 miljoonaa markkaa.

Eduskunta on vuoden 1999 talousarvioehdotuksen käsittelyn yhteydessä edellyttänyt, että valtiontalouden tilanteen salliessa palataan menettelyyn, jossa viime vuosina veikkausvoittovaroista rahoitetut lakisääteiset valtionosuudet katetaan yleisillä budjettivaroilla.

Valiokunta katsoo, että valtiontalouden tilanteen parantuessa veikkauksen ja raha-arpajaisien voittovarat tulee käyttää arpajaislain mukaisiin tarkoituksiin eli urheilun ja liikuntakasvatustyön, tieteiden, taiteiden ja nuorisokasvatustyön tukemiseen. Valtiontalouden vaikean tilanteen vuoksi noudatettu järjestelmä tulee valiokunnan mielestä asteittain purkaa. Valiokunta pitää välttämättömänä, että hallitus laatii suunnitelman aikatauluksi, jolla nykyinen menettely puretaan.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että veikkausvoittovarojen tuoton ennakoidaan talousarvioesityksessä kasvavan pitkän aikavälin keskimääräisen kasvun mukaisesti eli 3,5 prosentilla. Tavoite on korkea, koska kuluvan vuoden tuotto on valiokunnan saaman selvityksen perusteella ollut suunnilleen viime vuoden tasolla. Kuluvan vuoden tuottotavoitteeseen

pääsy edellyttäneekin veikkauksen tasausrahas-
ton käyttöä, mikä puolestaan merkitsee sitä, että
todellisuudessa kasvutavoite on korkeampi kuin
3,5 prosenttia. Ennakoitu veikkausvoittovarojen
tuoton kasvu on kokonaisuudessaan käytetty
budjettirahoitteisten menojen siirtämiseen veik-
kausvoittovaroista rahoitettavaksi, joten voitto-
varojen arpajaislain mukaiset edunsaajat eivät
hyödy kasvusta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta
kunnioittavasti esittää,

*että lakiehdotus hyväksytään muutta-
mattomana sekä*

*että hyväksytään yksi lausuma (Valio-
kunnan lausumaehdotus)*

Valiokunnan lausumaehdotus

*Eduskunta edellyttää, että hallitus laa-
tii suunnitelman, jonka mukaisesti nyt
veikkauksen ja raha-arpajaisien voitto-
varojen rahoitettavat lakisääteiset val-
tionosuudet siirretään yleisistä budjet-
tivaroista katettaviksi.*

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kaarina Dromberg /kok
vpj. Jukka Gustafsson /sd
Tapio Karjalainen /sd
Tanja Karpela /kesk
Jyrki Katainen /kok
Inkeri Kerola /kesk
Ossi Korteniemi /kesk
Irina Krohn /vihr

Lauri Kähkönen /sd
Margareta Pietikäinen /r
Osmo Puhakka /kesk
Säde Tahvanainen /sd
Irja Tulonen /kok
Unto Valpas /vas (osittain)
Pia Viitanen /sd
vjäs. Raija Vahasalo /kok (osittain).